

КАРЭЛЯТЫ БЕЛАРУСКІХ ПЕЯРАТЫВАЎ
У АНГЛАМОЎНЫХ ПЕРАКЛАДАХ
(на матэрыяле твораў Васіля Быкава)

Мэта даследавання – прааналізаваць сродкі перакладу з беларускай мовы на англійскую пеяратыўных назваў асоб.

Для рэалізацыі мэты ставіліся наступныя задачы: 1) вызначыць спосабы перакладу, 2) ацаніць іх рэгулярнасць і ступень эквівалентнасці.

Даследаванне ажыццяўлялася на моўным матэрыяле аповесці “Знак бяды” Васіля Быкава і яе перакладу на англійскую мову Найджала Цімафі Коя.

Аб’ект даследавання – беларускія субстантыўныя пеяратывы-назвы асоб і іх англамоўныя эквіваленты. Прадмет даследвання – спосабы іх перакладу.

Пеяратыў (ад лац. *pējōrāre* ‘пагаршаць’) – слова або спалучэнне слоў, якое выказвае адмоўную ацэнку чаго-небудзь ці каго-небудзь, незадавальненне, ганьбаванне, іронію або пагарду (*гад, падла, скаціна*).

Выяўлены наступныя спосабы іх перакладу:

1) калькаванне – перакладчыцкі прыём, які заключаецца ў тым, што складовыя часткі слова або словазлучэнні замяняюцца іх прамымі эквівалентамі на мове перакладу (*Паднімешся, стары корч! – You’llgetup, you oldstump!*);

2) сінанімічная замена – слова або спалучэнне слоў замяняюцца сінонімамі (*Быстра! Быстра, стары бальшавіцкі корч! – Quicker! Quicker! Oh, you Bolshevik swine!*);

3) аналогія – слова, якое супадае і па значэнні, і па прамым перакладзе (*Ну што ты? Ну цішай, дурань – What are you doing? Quiet, you fool!*);

4) генералізацыя – замена слова, якое мае вузейшае значэнне, словам з шырэйшым значэннем (*Вот жа скнара! – пачала злавацца Сцепаніда. – Miserable sod! – thought Stepanida, beginning to getriled*);

5) Канкрэтызацыя – замена слова, якое мае шырэйшае значэнне, словам з вузейшым значэннем (*Канешне, ён п’яніца, нягоднік, нямецкі халуў, але ж ён – улада. – Sure he was bugger, abandit, a German puppet, but he represented authority!*).

У выніку праведзенага даследавання сфармуляваны наступныя высновы:

Найбольш частотныя спосабы перакладу – сінанімічная замена і падбор аналагаў.

Перакладчык прытрымліваўся сінанімічнай замены, варыятыўнасць перакладаў таму нізкая (*злыдзень, сволач, вылюдак – 'bugger'*). На нашу думку, ступень эквівалентнасці перакладу пярэтыўнай лексікі невысокая.